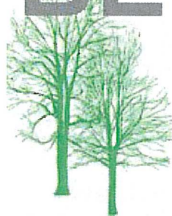

BEVAR MIG VEL

Nyhedsbrev marts 2014

www.fbl-holbaek.dk

Noget synes helt galt

Vedr. Møllevangen 1, Holbæk:

Miljøministeriet og Skov- og Naturstyrelsen udarbejdede i 1993 i samarbejde med Holbæk Kommune et Kommuneatlas, hvori bevaringsværdi-

er i byer og bygninger blev beskrevet. Formentlig som en følge af kortlægning af de bevaringsværdige bygninger og miljøer blev en bevarende lokalplan vedtaget i 1994 af Holbæk

(fortsættes side 6)

Sådan ser Møllevangen 1 i Holbæk ud.

Foto: Peter Sørenius

Tidsskriftet
BEVAR MIG VEL
udgives af

Foreningen for
Bygnings- og Landskabskultur
i Holbæk Kommune

Bestyrelsen:

Peter Sorenus, formand
Bakkekammen 27
4300 Holbæk
E-mail: peter.sorenus@gmail.com

Steen Olsen, kasserer
Studiestræde 11
4300 Holbæk
E-mail: sholsen@dk.ibm.com

Ole P.B. Nielsen, sekretær og arkivar
Rolighedsstræde 18
4300 Holbæk
E-mail: opbn@hotmail.com

Gunner Nielsen
Ewalds Have 51
4300 Holbæk
E-mail: gunner@post3.tele.dk

Peter Korsgaard
Stillidsvej 27
4300 Holbæk
E-mail: korsgaardpeter@gmail.com

Suppleanter til bestyrelsen:

Paul Syberg
Gl. Skovvej 50
4340 Tølløse
E-mail: syberg@privat.dk

Preben E. Nielsen
Pakhusstræde 1, 3. th.
4300 Holbæk
E-mail: preb.e.n@mail.dk

Ole Ramskov
Falkevej 5
4300 Holbæk
E-mail: olegrethe@post.tele.dk

*Redaktion: Peter Sorenus (ansvarshavende)
og Gunner Nielsen.*

Firmamedlemskaber:

Arkitektgruppen Holbæk A/S
Rådg. ing. Oluf Jørgensen A/S
Holbæk Kirkeg. & Kremat.
Holbæk Malerservice v/Ole Larsen
E.H. Jørgensens Sønner
Andelslandsbyen Nyvang
Sparekassen Sjælland
Landinsp. Henn. Østergaard
MarcoPlan Byg A/S
Holbæk Rørmontage
Holbæk Stadsarkiv
Ark. Thomas Kullegaard A/S
GRAND v/Ulrik Lønberg
Jyske Bank
Malermester Mogens Eriksen
danbolig - henrik larsen a/s

Firmamedlemskab koster 350 kr. pr. år

Flere henvendelser til Holbæk Kommune

Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur i Holbæk Kommune har i den seneste tid rettet flere henvendelser til Holbæk Kommune vedr. sager, der optager foreningen.

Natur- og Miljøklagenævnets underkendelse af kommunens lokalplan for Center Rosen i Smedelundsgade i Holbæk gav anledning til et brev, der er omtalt i dette nyhedsbrev på **side 7-8**

Og den igangværende ”behandling” af det bevaringsværdige hus på Møllevangen 1 i Holbæk har også medført en henvendelse - som er nærmere omtalt på

side 1 og 6-7

Generalforsamling i FBL-Holbæk

Indkaldelse til generalforsamling i *Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur*
i *Holbæk Kommune*

Tirsdag den 18. marts 2014 kl. 19.00

Holbæk Bibliotek, Store Sal, Nygade, 4300 Holbæk

Dagsorden:

1. Valg af dirigent
2. Valg af referent
3. Beretning ved formanden for bestyrelsen
4. Forelæggelse af revideret regnskab til godkendelse
5. Behandling af eventuelle forslag fra bestyrelsen eller medlemmerne
  - a) Bestyrelsen foreslår uændret kontingent
  - b) Forslag fra medlemmerne
6. Valg af bestyrelsesmedlemmer

På valg er: Steen Olsen og Gunner Nielsen, der begge modtager genvalg

På valg som suppleanter: Preben E. Nielsen, Ole Ramskov og Paul Syberg,
der alle modtager genvalg

7. Valg af revisorer og revisorsuppleant

Leif Bahn, Peter Linstow (suppleant), Peter Blumensaadt (suppleant), der alle
modtager genvalg

8. Eventuelt

OFFENTLIGT MØDE

Som optakt til det kommende arbejde med udførelse af den vedtagne Kom-
muneplan for Holbæk Kommune er der umiddelbart efter generalforsamlingen
foredrag over emnet

Bevaringsværdier i landsbyerne

ved Peter Hee, arkitekt og formand for Landsforeningen for Bygnings- og
Landskabskultur

Mødet annonceres som offentligt møde

På bestyrelsens vegne

Peter Sørenius

formand

Side

3

Årsberetning 2013

Efter FBL-Holbæks generalforsamling i marts 2013 konstituerede bestyrelsen sig som året før, som det også fremgår af kolofonen i dette blad. Generalforsamlingen var ualmindelig velbesøgt. Det var formentlig projekt butikscen-ter Rosen, som foredragsholderen, formand for handelsstandsforeningen i Holbæk, Mikael Vester, talte om, der var med til at trække fuldt hus. Blandt deltagerne sås projektejeren, Leif Tutaweh Iversen, tidligere borgmester Jørn Sørensen og tidligere planchef Jens P. Hedegaard. Emnet blev fulgt op af en detailhandelskonference, der fandt sted den 7. maj i Kuben på det tidligere Holbæk Seminarium. Der var fine oplæg og mange spørgsmål fra salen, herunder flere fra bestyrelsen i FBL-Holbæk. At så mange borgere har deltaget i disse arrangementer, kan tillægges den betydning, at byudvikling i Holbæk stadig er et kildent emne, ja, måske endda et smertensbarn. Smertensbørn er som bekendt besværlige skabninger, man elsker eller kerer sig om, uagtet de er født under store kvaler. Det kunne være rart, om vi i fællesskab kunne give disse en ordentlig opvækst ved at værne om de eksisterende bevaringsværdier, og hvor der er behov for det - at skabe gode rammer for ny vækst og nye værdier. Det er det, fysisk planlægning handler om, hvad enten det er i by eller i det åbne land. FBL-Holbæk deltog ikke

med en bod, som vi tidligere har gjort, ved Træskibssammenslutningens stævne, der fandt sted i Holbæk Gamle Havn pinsen 2013. Alle pladser var optaget, da vi ville melde os til, men vi var dog til stede ved flere delar-rangementer med hvervefolder for at skaffe nye medlemmer. Det var og er herligt, når der sker noget i havnen. Det giver liv til byen.

Uddeling af Bevaringsforeningens plakette for god bygningsreovering til Huset på Næsset var en god start på foreningsåret for FBL-Holbæk. Til orientering har vi allerede kig på ny modtager af plakette i 2014, hvorom nyt vil følge i dagspresse eller nyhedsbrev.

Kommentarer til Kommuneplan 2013-2025 for Holbæk Kommune

FBL-Holbæk havde en del konstruktive kommentarer til det i sommeren 2013 fremsendte forslag til Kommuneplan for Holbæk Kommune. Nedenstående passage er et uddrag af vore bemærkninger:

”Vore kommentarer, forslag og tilbud knytter sig FBL-Holbæks hovedinteressespunkter, som er bygnings- og landskabskultur i hele Holbæk Kommune: Det er det bebyggede landskab som større og mindre byer, landsbyer og enkeltstående bygninger i det åbne land. Særligt de udpeget bevaringsværdige bygninger vil vi gerne værne om. Da blot den gamle Holbæk Kom-

mune har et Kommuneatlas, hvor bygningers eller bygningsstrøgs bevaringsværdier er beskrevet, ser vi meget gerne, at Byrådet prioriterer udarbejdelse af en kvalificeret oversigt over, og efterfølgende udpegning af bevaringsværdier i by og land for hele kommunen - hvad enten det drejer sig om bygningsmæssige eller landskabelige værdier. FBL-Holbæk vil gerne, i den udstrækning det lader sig gøre, deltage i hjælpearbejdet hermed.

Den endnu gældende kommuneplan rummer jo også en passus om, ”at den fortsatte udvikling skal ske under hensyntagen til beskyttelsen af bevaringsværdige bygninger, kulturminde, kirkeomgivelser m.v.” - og at byrådet vil ”udpege bevaringsværdige bygninger og kulturmiljøer i kommunen”. Vi er parentetisk bemærket udmærket klar over at finans- og økonomisk krise har sat visse ting i bero i den forgangne periode, stagnerende boligbyggeri m.v., men så meget mere grund er der til at lave hjemmearbejdet, mens der er tid, og inden et nyt boom, hvor lille eller stort det måtte blive, nærmer sig i horisonten.

I det nye forslag til Kommuneplan (Udviklingsstrategien) anføres, at ”Landsbyernes afgrænsninger skal udpeges, og der skal laves nye retningslinjer for byggeri i landsbyer”. Endvidere anføres, at ”Bevaringsværdige bygninger i landsbyer og i det åbne land skal registreres og udpeges. På baggrund heraf udarbejdes nye retningslinjer for bevaringsværdige bygninger”. Så det må være på tide

at komme i gang. Endvidere så vi gerne, at der i indeværende kommuneplanforslag i henhold til planloven kunne indføres en revideret liste over de bevaringsværdier og bygninger, der allerede er udpeget qua Kommuneatlas Holbæk (1993). Der er jo forsvundet nogen, mens andre venter på at komme ind. Endvidere synes der at mangle en politik vedrørende den bevaringsværdige bygningsmasse. Måske man kunne udarbejde en sådan og lægge den til Udviklingsstrategien?”

De sidste dages (slutningen af februar 2014) politiske udmeldinger fra Christiansborg accentuerer vigtigheden af, at der kommer gang i debatten om landsbyerne såvel som i arbejdet med udpegning af bevaringsværdier i landsbyerne.

Vælgermøde 23. oktober i Holbæk Biblioteks store sal

Som optakt til det kommunale valg i november 2013 arrangerede FBL-Holbæk et vælgermøde på Holbæk Bibliotek med potentiel deltagelse af samtlige opstillingsberettigede partier og lister. Emnet var Byudvikling i Holbæk By. Det var en stor glæde, at samtlige partier og lister på nær Retsforbundet, der var forhindret denne dag, stillede beredvilligt op for at give offentligheden de enkelte partiers syn på fremtidig udvikling af Holbæk by. Bibliotekets store sal var praktisk taget fyldt med interesserede. Det var også en spændende aften, der

godt kunne have været længere, når man tager i betragtning, at valg af byrådsmedlemmer gælder for en periode af fire år.

Ny hvervefolder udarbejdet

En ny appetitlig folder med præsentation af FBL-Holbæks arbejde er i årets løb blevet udarbejdet. Vi kalder

det en hvervefolder. Meningen er selvfølgelig, at vi gerne vil være mange flere i FBL-Holbæk. Vi synes, vi gør en forskel, idet vi vedholdende forsøger at holde bevaringsfanen højt.

Februar 2014

Peter Sørenius

Formand FBL-Holbæk

Fortsat fra forsiden

Byråd - nemlig Lokalplan 3.07: "... Holbæk har en række sammenhængende havebolig-bebyggelser, der er kategoriseret som bevaringsværdige sammenhænge..." Udsagnet er at finde i Lokalplan 3.07 for et nærmere specificeret område afgrænset af vejene Bakkekammen, Møllevangen, Isefjordsvej, Orøvej og Munkholmvej. Rigtig mange af dette områdes huse er opført i Bedre Byggeskik, der har inspireret mange arkitekter og bygmestre i Holbæk og i det øvrige land. Historisk har Holbæk netop været kendt for godt håndværk og god byggeskik bl.a. på grund af Bygmesterskolens beliggenhed i ovennævnte kvarter. Bakkekammen og Møllevangen blev udstykket i 1910 som villaområde med store haver - og 25 af disse huse er tegnet af arkitekterne Ivar Bentsen og Marius Pedersen.

Ivar Bentsen lod 1911-12 opføre en spektakulær bolig til sig selv og familien på Møllevangen 1. Det var tillige tegnestue for Ivar Bentsen frem til 1921. Bygningen

Side

6

er kendt af mange holbækkere, idet den sidst kendte funktion var offentlig daginstitution for børnehævebørn. Bygningen blev for godt et år siden købt af en privat, og nu ser det ud til at være gået helt galt.

FBL-Holbæk har konstateret, at Ivar Bentsens hus på Møllevangen 1 har undergået uhyggeligt store forandringer. Bygningen er i færd med at blive totalt forandret: Tegl bliver fjernet fra smukke udhuse, i dør- og vinduesåbninger er mursten taget ud af forbandt, og man frygter, om bygningen kan holde. Det rejser spørgsmålet, hvorledes det er kommet i stand? I henhold til lokalplanen og til bygningens bevaringsværdi (som er høj, 3) må ændringer på bygningens ydre kun ske med byrådets godkendelse. Her er der tale om væsentlige ændringer på såvel bygning som miljø. Hvis forholdene er opstået uden byrådets godkendelse, finder vi det vigtigt, at der sættes en stopper for ødelæggelsen og en afklaring finder sted.

(Uddrag af brev af 24. februar 2014 fra Peter Sørenius, formand for FBL-Holbæk, til Holbæk Kommune)

Møllevangen 1 - set fra vejen.

Foto: Peter Sørenius

Efter afvisning af Center Rosen: - Visk tavlen ren

FBL-Holbæk har den 24. februar 2014 sendt dette brev til Holbæk Kommune:

Vedrørende lokalplan for Center
Rosen 1.42

Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur i Holbæk Kommune (FBL-Holbæk) har erfaret, at Natur- og Miljøklagenævnet har ophævet lokalplanen for Center Rosen, fordi kommuneplantillægget ikke har det fornødne lovmæssige grundlag. I den anledning vil FBL-Holbæk gerne give tilsagn om fortsat at bidrage konstruktivt til kommunens planarbejde - især

når det gælder sikring af en byudvikling, der giver grundlag for en bevarelse af de bygninger i Holbæk Kommune, som fortjener bevarelse.

FBL-Holbæk havde allerede ved bemærkningerne til den tekniske høring vedrørende lokalplan 1.42 advaret mod de konsekvenser for handelslivet i den vestlige del af Holbæks centrum, som etableringen af et Center Rosen kunne tænkes at medføre. Det er da tilsyneladende også den overdimensionering af Holbæks butiksareal, som planen

(fortsættes næste side)

Side

7

var udtryk for, der har fået Natur- og Miljøklagenævnet til at ophæve planerne. At skabe vækst i en del af byen bør ikke medføre, at bygninger skal stå tomme, grimme og funktionsforladte i en anden del. En bymidte af Holbæks størrelse bør være byens/egnens attraktion med godt byggeri og grundlag for byfunktioner som detailhandel, liberale erhverv m.v.

FBL-Holbæk vil advare kommunen mod - som borgmesteren ellers har givet udtryk for over for Nordvestnyt - blot at arbejde videre med at få Center Rosen realiseret, fordi der med vedtagelsen af den seneste kommuneplan er skabt et nyt planmæssigt grundlag end det, der gav Natur- og Miljøklagenævnets afvisning.

FBL-Holbæk foreslår, at kommunen i stedet benytter den givne anledning til at gentænke planlægningsgrundlaget - herunder også andre planer for byudviklingen i Holbæk eller dele heraf.

Som vi læser Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 12. februar, er der tale om, at nævnet ønsker en bedre sammenhæng mellem de udarbejdede planer og de ønsker, der findes hos befolkning og handelsliv i byen. Det er også FBL-Holbæks opfattelse, at der ved planlægning af nye tiltag - som f.eks. etablering af et butikscenter - skal ske en så høj grad af borgerinddragelse og inddragelse af andre interesserede parter som muligt, så alle synspunkter kommer frem, og så det sikres, at der er en overensstem-

melse mellem de folkelige ønsker og det færdige planresultat.

FBL-Holbæk opfordrer til, at kommunen nu "vasker tavlen ren" og begynder forfra i planlægningen af, hvordan Holbæk by skal udvikles. I denne planlægningsproces ønsker vi, at der skal tages hensyn til, at de bevaringsværdige bygninger og miljøer i byen tilgodeses. Det er FBL-Holbæks opfattelse, at nye lokalplaner som udgangspunkt ikke må indebære nedrivninger af bygninger med høj bevaringsværdi, således som den nu forkastede lokalplan for Center Rosen desværre gjorde.

Planlægningen af byudviklingen bør også sikre, at fremtidigt byggeri bliver af virkelig høj kvalitet, så nye bygninger faktisk bliver bevaringsværdige fra dag 1. Og det skal sikres, at det butiksbareal, der planlægges ud fra, bliver realistisk i forhold til de muligheder, Holbæk by har i konkurrencen med andre byer.

En del af planlægningsprocessen bliver tillige at sikre, at der sker en naturlig sammenknytning af byens hovedstrøg og havneområdet, hvis miljø også skal tilgodeses i den fremtidige byudvikling.

FBL-Holbæk bidrager gerne i den videre planlægningsproces.

Peter Sørenius
Fmd.
FBL-Holbæk